

Чередніченко Лариса Олексіївна

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

Громадянка України, Чередніченко Лариса Олексіївна, звертається до Конституційного Суду України про офіційне тлумачення частини першої статті 117 Кодексу законів про працю України у взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного Кодексу України та у їх взаємозв'язку з іншими нормами законодавчих актів та Конституції України.

Конституційний Суд відповідно до положень пункту 4 частини 1 статті 13 «Закону про Конституційний Суд України» приймає рішення та дає висновки у справах щодо офіційного тлумачення Конституції та законів України.

Згідно до положень статті 42 «Закону про Конституційний Суд України» Конституційне звернення - це письмове клопотання до Конституційного Суду України про необхідність офіційного тлумачення Конституції України та законів України з метою забезпечення реалізації чи захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина, а також прав юридичної особи.

Єдиною підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод стаття 94 «Закону про Конституційний Суд України».

Конституційне звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України повинно містити твердження щодо практичної необхідності у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України та законів України, показ того, що неясний, суперечливий зміст цих положень (узятих окремо або у системному, тісному логічному зв'язку одних положень Конституції України та законів України з іншими) робить неможливим їх застосування або приводить до прийняття різних за змістом рішень правового характеру. Потреба у офіційному тлумаченні

пов'язана з практичною необхідністю правильного застосування Конституції України та законів України у процесі регулювання певних правовідносин.

Чередніченко Лариса Олексіївна, як суб'єкт права на конституційне звернення, вважає, Верховним Судом України неоднозначно застосовується положення статті 117 Кодексу законів про працю України у тісному логічному зв'язку одних положень законів України з іншими, що робить неможливим їх застосування, приводить до прийняття різних за змістом рішень правового характеру.

У процесі практичного застосування норм статті 117 Кодексу законів про працю України здійснюється неоднозначне застосування вказаної норми Верховним Судом України, що є наслідком порушення конституційних прав та законних інтересів громадянки України, Чередніченко Лариси Олексіївни, гарантованих статтями 24, 41, 43, 48, 49, 55 Конституції України, що відповідно до приписів статті 94 Закону України «Про Конституційний Суд» є підставою для конституційного звернення та необхідності офіційного тлумачення частини першої статті 117 Кодексу законів про працю України у тісному логічному взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного процесуального кодексу України.

Необхідність в офіційному тлумаченні зазначених положень Закону України виникла у зв'язку з наступним.

Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах 23 березня 2016 року ухвалив постанову у справі № 6-365 цс 16 (додаток 1), предметом якої був спір про стягнення заборгованості із заробітної плати та середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні. Стороною цієї справи є суб'єкт права цього конституційного звернення,

При розгляді цієї справи Верховний Суд України зробив правовий висновок, відповідно до якого відповідно до частини першої статті 117 КЗпП України в разі невиконання з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Отже, за положеннями статті 117 КЗпП України обов'язковою умовою для покладення на підприємство відповідальності за невиконання належних працівникові сум при звільненні є наявність вини підприємства.

Згідно зі статтею 4 КЗпП України законодавство про працю складається із цього Кодексу та інших актів законодавства України, прийнятих відповідно до нього.

Частина перша статті 9 ЦК України передбачає застосування цього Кодексу до врегулювання, зокрема, трудових відносин, якщо їх не врегульовано іншими актами законодавства.

Оскільки трудовим законодавством не врегульовані відносини з приводу відшкодування майнової та моральної шкоди, положення цивільного законодавства можуть поширюватися на ці відносини.

Ураховуючи позовні вимоги у цій справі, зокрема, щодо виплати компенсації у зв'язку з несвоєчасною виплатою належних працівникові сум, тобто свого роду відшкодування завданої майнової шкоди, що регулюється главою 82 ЦК України, застосуванню підлягають положення цивільного законодавства.

Статтею 617 ЦК України передбачено, що особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.

У пункті 1 частини першої статті 263 ЦК України наведено ознаки непереборної сили як надзвичайної або невідвортної за даних умов події. Отже, непереборною силою є надзвичайна або невідвортна зовнішня подія, що повністю звільняє від відповідальності особу, яка порушила зобов'язання, за умови, що остання не могла її передбачити або передбачила, але не могла відвернути, і ця подія завдала збитків.

Відповідно до статті 14¹ Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні», торгово-промислова палата України та уповноважені нею регіональні торгово-промислові палати засвідчують форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) та видають сертифікат про такі обставини протягом семи днів з дня звернення суб'єкта господарської діяльності за собівартістю. Сертифікат про форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) для суб'єктів малого підприємництва видається безкоштовно.

Форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної сили) є надзвичайні та невідвортні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань, передбачених умовами договору (контракту, угоди тощо), обов'язків згідно із законодавчими та іншими нормативними актами, а саме загроза війни, збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безлади тощо.

Відповідно до сертифікату Торгово-промислової палати України від 28 серпня 2014 року за № 2644 встановлено, що за інформацією Служби безпеки України (лист від 13 червня 2014 року № 33/2117) прийнято рішення щодо проведення в Донецькій області АТО. На підставі наданих документів торгово-промислова палата засвідчила настання обставин непереборної сили з 2 липня 2014 року для ОКП при здійсненні господарської діяльності на території області та дотриманні законодавства, яке стосується справляння та сплати податків та

обов'язкових платежів; на момент видачі сертифіката обставини непереборної сили тривають та дату закінчення їх терміну встановити не можливо.

Ураховуючи вищезазначене, суди попередніх інстанцій помилково дійшли висновку про те, що затримка виплати позивачці належних сум у строки, визначені статтею 116 КЗпП України, відбулася з вини відповідача.

Ухвалу Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21 жовтня 2015 року, ухвалу Апеляційного суду області від 13 травня 2015 року та рішення міськрайонного суду області від 28 січня 2015 року в частині позовних вимог про стягнення середнього заробітку за час затримки у виплаті заробітної плати скасувати.

Таким чином, рішення судів першої, апеляційної, касаційної інстанцій були скасовані на підставі **недержавного акту**, яким є сертифікат ТПП України.

Як приклад неоднакового застосування Верховним Судом України норм матеріального права зазначаю наступне:

При розгляді іншої справи № 6-64цс13 (додаток 2), Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах 3 липня 2013 року ухвалив постанову у справі, предметом якої був спір про стягнення заборгованості із заробітної плати та середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні.

При розгляді цієї справи Верховний Суд України зробив правовий висновок, відповідно до якого відповідно до ч. 1 ст. 116 КЗпП України при звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, установи, організації, провадиться в день звільнення.

Згідно із ч. 1 ст. 117 КЗпП України в разі невиплати з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені у ст. 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Аналіз зазначених норм дає підстави для висновку про те, що відсутність фінансово-господарської діяльності або коштів у роботодавця не виключає його вини в невиплаті належних звільненому працівникові коштів та не звільняє роботодавця від відповідальності, передбаченої ст. 117 КЗпП України.

При розгляді ще однієї справи № 6-144цс13 (додаток 3), Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах ухвалив постанову у справі, предметом якої був спір про стягнення середнього заробітку за час затримки виплати заробітної плати та відшкодування моральної шкоди і зробив правовий висновок, про те, що непроведення з вини власника або уповноваженого ним органу розрахунку з працівником у строки, передбачені статтею 116 КЗпП України, є підставою для відповідальності.

передбаченої статтею 117 Кодексу, тобто виплати працівникові його середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Після ухвалення судового рішення про стягнення заборгованості із заробітної плати роботодавець не звільняється від відповідальності, передбаченої статтею 117 КЗпП України, а саме виплати середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні.

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції норм матеріального права, Судова палата у цивільних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Відповідно до частини 1 статті 117 КЗпП України в разі невиконання з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Згідно із частиною 1 статті 116 КЗпП України при звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, установи, організації, провадиться в день звільнення.

Таким чином, аналіз наведених норм матеріального права дає підстави для висновку, що передбачений частиною 1 статті 117 КЗпП України обов'язок роботодавця щодо виплати середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні настає за умови невиконання з його вини належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 КЗпП України, при цьому визначальними є такі юридично значимі обставини, як невиконання належних працівникові сум при звільненні та факт проведення з ним остаточного розрахунку.

Постановою Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24.12.1999 року «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» пунктом 20 (додаток 4) встановлено - Установивши при розгляді справи про стягнення заробітної плати у зв'язку із затримкою розрахунку при звільненні, що працівникові не були виплачені належні йому від підприємства, установи, організації суми в день звільнення, коли ж він у цей день не був на роботі, - наступного дня після пред'явлення ним роботодавцеві вимог про розрахунок, суд на підставі ст. 117 КЗпП стягує на користь працівника середній заробіток за весь період затримки розрахунку, а при непроведенні його до розгляду справи - по день постановлення рішення, якщо роботодавець не доведе відсутності в цьому своєї вини. Сама по собі відсутність коштів у роботодавця не виключає його відповідальності.

З огляду на зазначене, виходить, що виникла практична необхідність у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень законів України, а саме статті 117 КЗпП України тому, що неясний, суперечливий зміст положень, узятих окремо або у системному, тісному логічному зв'язку одних положень законів України з іншими робить неможливим їх застосування, приводить до прийняття різних за змістом рішень правового характеру.

Верховним Судом України, при вирішенні вищезазначених справ, предметом яких був спір про стягнення заборгованості із заробітної плати та середнього заробітку за час затримки розрахунку при звільненні, вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції норм матеріального права, ухвалені різні правові висновки, що приводить до прийняття різних за змістом рішень правового характеру.

Оскільки, Верховним Судом України 23 березня 2016 року по справі № 6-365цс16 зроблено висновок щодо виплати компенсації у зв'язку з несвоечасною виплатою належних працівникові сум, тобто свого роду відшкодування завданої майнової шкоди, що регулюється главою 82 ЦК України, де застосуванню підлягають положення цивільного законодавства, вважаю, виникла практична необхідність у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації положень законів України, а саме статті 117 КЗпП України у тісному логічному взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного процесуального кодексу України та іншими законодавчими актами.

Відповідно до статті 117 КЗпП України в разі невиконання з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Відповідно до статті 617 Цивільного Кодексу України передбачено, що особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.

Відповідно до статті 14¹ Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні», торгово-промислова палата України та уповноважені нею регіональні торгово-промислові палати засвідчують форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) та видають сертифікат про такі обставини.

Форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) засвідчуються за заявою зацікавленої особи, по кожному окремому договору, контракту, угоді тощо, а також по податкових та інших зобов'язаннях/обов'язках, виконання яких настало згідно з законодавчим чи іншим нормативним актом або може настати найближчим часом і виконання яких стало неможливим через наявність зазначених обставин.

Аналіз приведеного вище Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» та Регламент ТПП свідчить про те, що сертифікат засвідчує певні форс-мажорні обставини, які звільняють від відповідальності за чітко визначеними зобов'язаннями та на які вказано заявником.

У зв'язку з тим, що за положеннями статті 117 КЗпП України обов'язковою умовою для покладення на підприємство відповідальності за невиконання належних працівникові сум при звільненні є наявність вини підприємства, а трудовим законодавством не врегульовані відносини з приводу відшкодування майнової та моральної шкоди, положення цивільного

законодавства можуть поширюватися на трудові відносини і застосуванню підлягають положення Цивільного законодавства.

На підставі зазначеного, існує необхідність офіційного тлумачення частини першої статті 117 Кодексу законів про працю України у тісному логічному взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного Процесуального Кодексу України та у їх взаємозв'язку з іншими нормами законодавчих актів та Конституції України.

Отже, непереборна сила звільняє підприємство власника або уповноваженого ним органу боржника від відповідальності в усіх випадках, крім таких, що прямо зумовлені в законі.

Для того, щоб дія непереборної сили спричинила звільнення боржника від відповідальності, вважаю, необхідна не просто її наявність, а перешкодження виконанню такого зобов'язання.

Так, за змістом статті 617 Цивільного кодексу України особа, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.

Відтак, дана норма встановлює основні підстави звільнення особи, яка порушила зобов'язання, від відповідальності.

В силу статті 617 Цивільного кодексу України не вважається випадком, а отже не є підставою для звільнення особи, що порушила зобов'язання, від відповідальності: відсутність у боржника необхідних коштів, незалежно від того, що стало причиною відсутності у боржника необхідної суми грошей, це не звільняє його від відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язання.

Заявник вважає, що матеріальне становище учасників цивільного обороту схильне до змін, тому не виключено, що боржник, який не може виконати грошове зобов'язання зараз, зможе виконати його пізніше. Оскільки грошові кошти є родовими речами, неможливість виконання такого зобов'язання, внаслідок відсутності у боржника грошей, відсутності фінансово-господарської діяльності та інших підстав не звільняє його від відповідальності.

Для того, щоб певні обставини спричинили звільнення підприємства власника або уповноваженого ним органу (боржника) від відповідальності, існує необхідність тлумачення Конституційним Судом України частини першої статті 117 КЗпП України, за якою «в разі невиконання з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку» у взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного Кодексу України, за якою «особа, яка порушила зобов'язання звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання».

Правовий висновок, що міститься в пункті 20 постанови Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24.12.1999 року «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці» (додаток 4) **проігноровано** самим Верховним Судом України у постанові від 23 березня 2016 року по справі 6-365цс16 (додаток 1), що викликає правову неясність та потребує офіційної інтерпретації органом конституційної юрисдикції.

Отже, за правовими висновками Верховного Суду України в постановках від 03 липня 2013 року, від 29 січня 2014 року в постанові Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24.12.1999 року, якими встановлено що незалежно від того, що стало причиною відсутності у боржника необхідної суми грошей, це не звільняє його від відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язання, відсутність фінансово-господарської діяльності або коштів у роботодавця не виключає його вини в невиплаті належних звільненому працівникові коштів та не звільняє роботодавця від відповідальності, сама по собі відсутність коштів у роботодавця не виключає його відповідальності.

Отже, існують суперечності за вищенаведеними правовими висновками Верховного Суду України в постановках від 03 липня 2013 року, від 29 січня 2014 року та правовим висновком Верховного Суду України у постанові від 23 березня 2016 року по справі 6-365цс16.

Неясний, суперечливий зміст одних положень законів України з іншими робить неможливим їх застосування, приводить до прийняття різних за змістом рішень правового характеру.

Заробітна плата - це винагорода за працю, яка в обов'язковому порядку має бути виплачена, а своєчасність її одержання - конституційне право громадянина, яке захищається законом. Тому, якщо це право порушується, воно має бути захищено.

Статтею 15 Закону України «Про оплату праці» встановлено, що оплата праці працівників підприємства здійснюється в першочерговому порядку, всі інші платежі здійснюються підприємством після виконання зобов'язань щодо оплати праці.

Стаття 43 Конституції України, в свою чергу, закріплює право саме на своєчасне одержання винагороди за працю, яке захищається Законом.

У системі правових актів закон має вищу юридичну силу, будь-який акт державного (недержавного) управління має бути виданий на основі закону, ніякий акт державного (недержавного) управління не може скасувати або змінити закон, закон може скасувати або призупинити дію акта управління, у разі, якщо акт державного (недержавного) управління суперечить закону, діє закон.

Аналізуючи вище указані норми, а також норми процесуальних законів, вважаю, що обставини: випадок, непереборна сила, які є підставою, за якою особа звільняється від відповідальності за порушення

зобов'язання у відповідності до статті 617 ЦК України підлягають доведенню не якимсь конкретним документом (сертифікатом), а виходячи із сукупності доказів, які підтверджуватимуть наявність таких обставин та їх оцінки судом за правилами Цивільного процесуального Кодексу України.

Відповідно до пункту 1 статті 1 Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» торгово-промислова палата є недержавною неприбутковою самоврядною організацією, яка об'єднує юридичних осіб, які створені і діють відповідно до законодавства України, та громадян України, зареєстрованих як підприємці, та їх об'єднання.

Висновок Торгово-промислової палати України не є актом державного органу, такий висновок є лише одним із видів доказів, який не має наперед визначеної сили.

Сертифікат Торгово-промислової палати України про форс-мажорні обставини не є актом державного органу, у зв'язку з чим сертифікат не спрямований на регулювання спірних відносин, зокрема трудових, і не має обов'язкового характеру для суб'єктів таких відносин.

У відповідності до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

На підставі вищевикладеного, суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що неоднозначне застосування положень статті 117 КЗпП України у взаємозв'язку з іншими нормами законодавчих актів призвело до порушення конституційних прав та законних інтересів заявника, гарантованих йому статтями 24, 41, 43, 48, 49, 55, 58 Конституції України.

На думку суб'єкта конституційного звернення, у з'ясуванні або роз'ясненні, офіційній інтерпретації підлягають норми права, викладені у частині першій статті 117 Кодексу Законів про працю України, а саме застосування положення «в разі невиконання з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку» у взаємозв'язку із статтею 617 Цивільного Кодексу України, оскільки трудовим законодавством не врегульовані відносини з приводу відшкодування майнової та моральної шкоди, що призводить до порушення норм Конституції України.

Правова позиція Верховного Суду України, викладена у постанові від 23 березня 2016 року по справі 6-365цс16 (додаток 1) щодо непереборної сили, за

якою звільняється підприємство власника або уповноваженого ним органу (боржника) від відповідальності за недержавним актом в випадках, зокрема пов'язаних із вчасною виплатою заробітної плати порушує право працівника, гарантоване йому статтею 43 Конституції України

Правова позиція Верховного Суду України, викладена у постанові від 23 березня 2016 року по справі 6-365цс16 суперечить правової позиції, викладеної у рішенні Конституційного Суду України від 22 лютого 2012 року № 4-рп/2012 щодо офіційного тлумачення положень статті 233 КЗпП України у взаємозв'язку з положеннями статей 117, 237-1 цього Кодексу.

Конституційним Судом України у рішенні від 22 лютого 2012 року № 4-рп/2012 (додаток 8) роз'яснено, що за статтею 47 КЗпП України роботодавець зобов'язаний виплатити працівникові при звільненні всі суми, що належать йому від підприємства, установи, організації, у строки, зазначені в статті 116 Кодексу, а саме в день звільнення або не пізніше наступного дня після пред'явлення звільненим працівником вимоги про проведення розрахунку. Непроведення з вини власника або уповноваженого ним органу розрахунку з працівником у зазначені строки є підставою для відповідальності, передбаченої статтею 117 Кодексу, тобто виплати працівникові його середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Україна, як соціальна, правова держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працюю, яку особа вільно обирає або на яку вільно погоджується, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, а також право на належні умови праці, своєчасне отримання винагороди - стаття 1, частини перша, друга, четверта, сьома статті 43 Основного Закону України. Відповідно до частини першої статті 55 Конституції України зазначені права захищаються судом.

Тому, якщо це право на отримання заробітної плати, гарантоване Конституцією України порушується, воно має бути захищено.

У відповідності до статті 94 Закону України «Про Конституційний Суд України» правовий висновок Верховного Суду України від 23 березня 2016 року, яким були скасовані судові рішення першої, апеляційної, касаційної інстанцій за моїм позовом, є для мене підставою для Конституційного звернення, оскільки Верховним Судом України було порушено гарантоване конституційне право на отримання заробітної плати у строки, передбачені Законом України, а саме, статтею 116 КЗпП України, статтею 1, частинами перша, друга, четверта, сьома статті 43 Основного Закону України – Конституції.

Скасування обов'язкового до виконання рішення суду позбавило заявника впевненості в обов'язковому рішенні суду. Одним з фундаментальних аспектів верховенства права є принцип юридичної визначеності, який вимагає, з-поміж іншого, щоб у тих випадках, коли

суди виносять остаточне рішення у справі, їх постанови не ставились під сумнів.

Згідно пункту 4 статті 42 Закону України «Про Конституційний Суд» у зверненні необхідно зазначити обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні. Зазначити означає - «висловити думку», «звернути увагу», вважаю у цьому зверненні заявником дотримана вимога цієї статті Закону України.

Враховуючи вищевикладене та куруючись пунктом 2 статті 150 Конституції України, статтями 13, 42, 43, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», -

ПРОШУ:

1. Прийняти конституційне звернення до розгляду.
2. Надати офіційне тлумачення положень частини першої статті 117 Кодексу Законів про працю України в аспекті такого питання:
 - *чи слід розуміти* положення статті 117 Кодексу «в разі невиклати з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку», такими, у якому визначальними є такі юридично значимі обставини, як невиклата належних працівникові сум при звільненні у строки, зазначені в статті 116 КЗпП України та факт проведення з ним остаточного розрахунку в усіх випадках, що прямо зумовлені в законі, незалежно від того, що стало причиною відсутності у боржника необхідної суми грошей.
 - *чи слід розуміти* положення статті 117 Кодексу «в разі невиклати з вини власника або уповноваженого ним органу належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 цього Кодексу, при відсутності спору про їх розмір підприємство, установа, організація повинні виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку» такими, що поширюються на всі підприємства (установи) без виключення, незалежно від форми власності, від збитковості фінансово-господарської діяльності, незалежно від того, що стало причиною відсутності у боржника необхідної суми грошей та виникнення будь-яких інших обставин.
 - *чи є достатнім, належним, єдиним та допустимим* недержавний акт сертифікат (висновок) Торгово-промислової палати України, яким засвідчуються обставини непереборної сили (форс-мажору) при здійсненні господарської діяльності та дотриманні законодавства, яке стосується лише справляння та сплати податків та обов'язкових платежів, передбачених Податковим Кодексом України, як підстава для звільнення від відповідальності, передбаченої статтею 117 КЗпП України.

Частиною 3 статті 6 Закону України «Про доступ до судових рішень» передбачено, що суд при здійсненні судочинства може використовувати лише текст судового рішення, який опубліковано офіційно або внесено до Реєстру.

Тому заявник додає до звернення рішення судів, роздруковані із ЄДР судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua> із зазначенням реквізитів документу в Єдиному Державному Реєстрі судових рішень та посиланням на реєстраційний номер та номер справи.

Також заявник додає витяги положень Законів України на які здійснено посилання, роздруковані на офіційному джерелі <http://zakon2.rada.gov.ua>, <http://zakon4.rada.gov.ua>, <http://zakon5.rada.gov.ua>

Додатки:

1. Копія Постанови Верховного Суду України від 23 березня 2016 року по справі 6-365цс16, належним чином завірена у трьох примірниках;

2. Копія Постанови Верховного Суду України від 03 липня 2013 року по справі 6-64цс13 у трьох примірниках, роздруковано з ЄДР <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32348502>;

3. Копія Постанови Верховного Суду України від 29 січня 2014 року по справі 6-144цс13 у трьох примірниках, роздруковано з ЄДР <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37007895>;

4. Копія витягу пункту 20 із Постанови Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24.12.1999 року «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці», роздруковано з джерела <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99> у трьох примірниках;

5. Стаття 117 КЗпП України, роздруковано з джерела <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page4> у трьох примірниках;

6. Стаття 617 Цивільного Кодексу України роздруковано з джерела <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page10> у трьох примірниках;

7. Пункт 1 статті 1 Закону України Про торгово-промислові палати в Україні, роздруковано з джерела <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80> у трьох примірниках;

8. Копія Рішення Конституційного Суду України від 22 лютого 2012 року № 4-рп/2012, роздруковано з джерела <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-12> у трьох примірниках;

9. Копія Конституційного звернення у двох примірниках.

Суб'єкт права на Конституційне звернення Чередніченко Л.О.

Дата 22.06.2016